

گروه آموزشی
بژیک

قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲۹

صفحه مفید و
کاربردی

منبع:
قانون بانک
مرکزی
جمهوری
اسلامی ایران

مخاطب فایل:
متقاضیان
شرکت در
آزمونهای
استخدامی

3D

اتمام با روزی ۱۰
صفحه

خلاصه و ویژه و نکات مهم استخدامی

- خلاصه ویژه به صورت ماده به ماده
- درسنامه فشرده
- آموزش نکته محور
- طبقه بندی شده
- بررسی تله های تستی

قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران – فصل اول: کلیات

اختصارات و تعاریف پایه‌ای (ماده ۱)

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران | هیأت‌عالی: هیأت‌عالی بانک مرکزی | رئیس‌کل: رئیس کل بانک مرکزی | معاون سیاستگذاری پولی: معاون سیاستگذاری پولی بانک مرکزی | معاون تنظیم‌گری و نظارت: معاون تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی | شورای فقهی: شورای فقهی بانک مرکزی.

- ✓ **عملیات بانکی:** دریافت سپرده از اشخاص حقیقی یا حقوقی و اعطای تسهیلات یا ایجاد اعتبار.
- ✓ **مؤسسه اعتباری:** اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به‌موجب قانون، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند.
- ✓ **خدمات بانکی:** مجموعه اقداماتی غیر از عملیات بانکی – نظیر صدور ضمانت‌نامه و گشایش اعتبار اسنادی – که مؤسسه اعتباری در قبال آن کارمزد دریافت می‌کند.
- ✓ **بانکداری اسلامی:** الگویی خاص از بانکداری که در آن عملیات و خدمات بانکی در چهارچوب اهداف نظام اسلامی و سازگار با شریعت و موازین اسلامی تنظیم می‌گردد.
- ✓ **شبکه بانکی:** مجموعه مؤسسات اعتباری که به‌موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی به انجام عملیات بانکی اشتغال دارند.
- ✓ **اشخاص تحت نظارت:** کلیه مؤسسات اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه، تعاونی‌های اعتبار، سایر مؤسسات سپرده‌پذیر، شرکت‌های واسپاری (لیزینگ)، صرافی‌ها، شرکت‌های مدیریت دارایی مؤسسات اعتباری، شرکت‌های اعتبارسنجی ارائه‌دهنده خدمات به مؤسسات اعتباری و سایر اشخاص فعال در عملیات یا ارائه خدمات بانکی و ابزارهای پرداخت – تشخیص مصادیق بر عهده بانک مرکزی است.
- ✓ **اشخاص مرتبط:** اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای رابطه مالکیتی مؤثر، شراکت تجاری، نمایندگی (قراردادی، قانونی یا قضایی) یا مدیریتی با «اشخاص تحت نظارت»، یا دارای قرابت نسبی یا سببی (طبقه اول یا درجه یک از طبقه دوم) با سهامداران مؤثر یا مدیران – تشخیص مصادیق با بانک مرکزی است.
- ✓ **گزیر:** مجموعه اقداماتی که تحت راهبری بانک مرکزی به‌منظور صیانت از منافع عموم و حفظ ثبات مالی در خصوص مؤسسات اعتباری ناتراز شده یا در معرض ورشکستگی، در چهارچوب قانون اجرا می‌شود.
- ✓ **بازسازی:** مجموعه اقداماتی که «اشخاص تحت نظارت» حسب درخواست بانک مرکزی باید جهت بازیابی سلامت مالی یا بهبود شاخص‌های احتیاطی انجام دهند.
- ✓ **سهامدار مؤثر:** سهامداری که به تشخیص بانک مرکزی، یک یا چند عضو هیأت مدیره «شخص تحت نظارت» را به‌تنهایی انتخاب می‌کند.
- ✓ **نظام پرداخت:** مجموعه ابزارها، نهادها، فرایندها و فناوری‌هایی که به‌منظور پرداخت وجه معاملات و بازپرداخت دیون به‌کار گرفته می‌شود.

✓ رمز پول: نوعی پول رقومی (دیجیتال) رمزنگاری شده که در بستر پایگاه داده اشتراکی به صورت متمرکز (با محوریت بانک مرکزی) یا غیرمتمرکز ایجاد و به صورت غیرمتمرکز مبادله می شود.

فصل دوم: مسئولیت، اهداف، وظایف و اختیارات

اهداف قانون (ماده ۲)

- ✓ کمک به تحقق اهداف اقتصادی قانون اساسی، به ویژه بند ۵ اصل ۴۳ و بندهای ۱ و ۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی.
- ✓ افزایش استقلال بانک مرکزی در به‌کارگیری ابزارهای قانونی لازم برای تحقق اهداف ماده ۳.
- ✓ افزایش توان نظارت بانک مرکزی بر «اشخاص تحت نظارت» و ارتقای سلامت، اثربخشی و پاسخگویی شبکه بانکی.
- ✓ مدیریت اعتبارات و تنظیم جریان نقدینگی جهت هدایت تسهیلات در راستای توسعه زیرساخت‌ها، تأمین مالی پایدار و عادلانه خانوارها و بنگاه‌ها و جلوگیری از توزیع و انباشت غیرقانونی ثروت.

مسئولیت و اهداف بانک مرکزی (ماده ۳)

مسئولیت استقرار بانکداری اسلامی و پیگیری اجرای قوانین مرتبط با بخش پولی و بانکی بر عهده بانک مرکزی است؛ و باید اهداف خود را با رعایت سیاست‌های کلی نظام موضوع اصل ۱۱۰ قانون اساسی محقق کند.

✓ اهداف اصلی بانک مرکزی:

- ✓ مهار (کنترل) تورم
- ✓ ثبات و سلامت شبکه بانکی و سایر «اشخاص تحت نظارت»
- ✓ حمایت از رشد اقتصادی و اشتغال
- ✓ کمک به حفظ و ارتقای ارزش پول ملی
- ✓ کمک به تحقق عدالت اجتماعی

وظایف بانک مرکزی (ماده ۴ – بند الف)

- ✓ جلوگیری از بروز تخلف توسط «اشخاص تحت نظارت» و تنبیه متخلفان؛ تنظیم‌گری نظام پرداخت کشور.
- ✓ ایجاد زیرساخت‌های فنی لازم از جمله تشکیل پایگاه‌های جامع جمع‌آوری و تحلیل داده؛ توسعه نهادهای تضمین و توثیق موردنیاز در عملیات بانکی.
- ✓ ایجاد زیرساخت‌های بانکی برای تسهیل مبادلات خارجی و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه با سایر کشورها.